

Nr 124

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1965/66 till bidrag till folkbibliotek jämte i ämnet väckta motioner.

(2:a avd.)

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t (bilaga 10, punkt B 64) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Bidrag till folkbibliotek för budgetåret 1965/66 beräkna ett förslagsanslag av 8 483 000 kr.

Därefter har Kungl. Maj:t i propositionen nr 50 under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 26 februari 1965, föreslagit riksdagen att till Bidrag till folkbibliotek för budgetåret 1965/66 under åttonde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 11 510 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet upptagit till behandling följande vid riksdagens början väckta motioner, nämligen

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Ferdinand Nilsson* (I: 117) och den andra inom andra kammaren av herr *Grebbäck* (II: 144), i vilka hemställts att i 1965/66 års stat fortfarande måtte upptagas ett särskilt anslag för Bidrag till folkbibliotek ävensom att detta anslag icke måtte upptagas lägre än till 8 483 000 kr.;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Tage Johansson* och *Hedström* (I: 274) samt den andra inom andra kammaren av herr *Lassinantti m. fl.* (II: 332), i vilka hemställts, såvitt nu är i fråga, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om skyndsamt utredning rörande införande av lag om obligatoriska kommunala folkbibliotek samt rörande en sådan utformning av statens stöd till folkbiblioteksväsendet, att en standardutjämnning underlättas;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrarna *Sundin* och *Wikberg* (I: 399) samt den andra inom andra kammaren av herr *Larsson* i Norderön *m. fl.* (II: 468), i vilka hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om skyndsamt utredning av formerna för statens stöd till biblioteksväsendet i enlighet med vad i motionerna anförts.

Vidare har utskottet i detta sammanhang behandlat följande i anledning av propositionen nr 50 väckta motioner, nämligen

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fröken *Andersson* (I: 670) och den andra inom andra kammaren av herr *Keijer*

m. fl. (II: 794), i vilka hemställts att riksdagen måtte besluta att 1. fr. o. m. budgetåret 1965/66 höja anslaget till Sigtunastiftelsens bibliotek från 6 500 kr. till 10 000 kr. samt 2. till Bidrag till folkbibliotek för budgetåret 1965/66 under åttonde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 11 513 500 kr.;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Edström* (I: 671) och den andra inom andra kammaren av herr *Keijer* (II: 792), i vilka hemställts att riksdagen måtte besluta att till biblioteksverksamhet vid sjukhusen anvisa ett förslagsanslag av 1 200 000 kr. att utgå för kalenderåret 1965 enligt i motionerna angivna grunder;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Källqvist* (I: 672) samt den andra inom andra kammaren av herr *Keijer* och fru *Nettelbrandt* (II: 793), i vilka hemställts att riksdagen måtte anvisa erforderliga medel för upprättandet av en lånecentral för mellersta Sverige i Stockholm från den 1 januari 1966 och i anslutning därtill uppräknat förslagsanslaget Bidrag till folkbibliotek med 40 000 kr.;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrarna *Adolfsson* och *Lager* (I: 682) samt den andra inom andra kammaren av herr *Holmberg m. fl.* (II: 808), i vilka hemställts, såvitt nu är i fråga, att det fortsatta särskilda statsbidraget till de kommunala folkbiblioteken skall höjas från 7,5 till 15 milj. kr.;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Dahlberg m. fl.* (I: 683) och den andra inom andra kammaren av herr *Larsson* i *Hedenäset m. fl.* (II: 809), i vilka hemställts att riksdagen vid sin behandling av proposition nr 50 måtte 1. uttala att försök med utvecklingsverksamhet på biblioteksområdet omfattande hela län må företagas enligt i motionerna anförda riktlinjer samt 2. till Bidrag till folkbibliotek under åttonde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 13 510 000 kr.;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Källqvist m. fl.* (I: 684) och den andra inom andra kammaren av herr *Westberg m. fl.* (II: 811), i vilka hemställts, såvitt nu är i fråga, att riksdagen vid behandlingen av proposition nr 50 måtte besluta att 1. i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om skyndsamt utredning och förslag rörande folkbibliotekens framtida organisation samt statens stöd till biblioteksverksamheten samt 2. bibehålla statsbidraget till folkbiblioteksverksamheten i avvaktan på nämnda utredning samt fatta beslut om att statsbidraget fr. o. m. den 1 januari 1966 skall utgå till kommunala folkbibliotek och sjukhusbibliotek enligt de förbättrade grunder som föreslås i motionerna och vilka i huvudsak överensstämmer med förslaget i departementspromemorian av den 15 oktober 1963;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrarna *Svanström* och *Nils-Eric Gustafsson* (I: 685) samt den andra inom andra kammaren av herr *Larsson* i *Luttra m. fl.* (II: 810), i vilka hemställts, såvitt nu är i fråga, att riksdagen måtte besluta att 1. i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om utredning och förslag rörande folkbibliotekens framtida organisation,

dels att det avsnitt i utskottets utlåtande på s. 7, som börjar med »I propositionen» och slutar med »riksdagens åtgärd», bort ha följande lydelse:

»I propositionen beräknas för nästa budgetår ett belopp av 2 milj. kr. bl. a. för nämnda försöks- och utvecklingsverksamhet. Enligt motionerna I: 683 och II: 809 samt I: 685 och II: 810 ger inte de riktlinjer departementschefen presenterar för ifrågavarande åtgärder eller den medelsanvisning som föreslås för ändamålet utrymme för en tillräckligt intensiv verksamhet. I de båda förstnämnda motionerna föreslås att utvecklingsarbetet även skall omfatta vissa hela län. För nästa budgetår föreslås en sådan utökning av den statliga bidragsgivningen till utvecklingsåtgärder att fyra län skall kunna delta i verksamheten.

Utskottet delar motionärernas uppfattning att det i propositionen föreslagna statliga stödet till ifrågavarande försöks- och utvecklingsverksamhet är alltför begränsat. Den ökning av utvecklingsbidragen med sammanlagt 2 milj. kr. utöver det i propositionen föreslagna beloppet, som begärs i de nu behandlade motionerna, kan enligt utskottets mening möjliggöra en värdefull utvidgning av verksamheten. Utskottet tillstyrker sålunda bifall till nämnda motioner i vad de avser ökning av medelsanvisningen. De sålunda utökade resurserna bör enligt utskottets mening även kunna medföra en sådan inriktning av utvecklingsarbetet som föreslås i motionerna I: 683 och II: 809, nämligen åtgärder för att få till stånd en samordning länsvis av biblioteksupprustningen. Utskottet förutsätter att detta förslag uppmärksammas vid den planering som pågår inom skolöverstyrelsen av försöks- och utvecklingsverksamheten. Något särskilt uttalande från riksdagens sida i fråga om riktlinjer för verksamheten torde med anledning härav inte vara erforderligt. Utskottet avstyrker därför motionerna I: 683 och II: 809 i berörda del.

I motionen II: 806 föreslås en ytterligare förstärkning av det statliga stödet till centralbiblioteken med 2 milj. kr. utöver vad som föreslagits i propositionen. Utskottet som redan tillstyrkt bifall till i motionerna I: 683 och II: 809 samt I: 685 och II: 810 föreslagen ökning av medelsanvisningen till utvecklingsåtgärder finner sig därmed även ha tillgodosett syftet i motionen II: 806. Den ökade medelsanvisningen bör emellertid, som utskottet redan framhållit, användas för att förstärka resurserna för det centralt ledda utvecklingsarbetet och således ingå i de medel som avses bli fördelade av skolöverstyrelsen enligt den utvecklingsplan som är under utarbetande och inte, som förutsätts i motionen II: 806, uteslutande användas till en ekonomisk förstärkning av centralbiblioteksverksamheten i landets alla län. Någon allmän ökning av den direkta bidragsgivningen till centralbiblioteksverksamheten utöver den som föreslagits i propositionen anser sig utskottet inte kunna tillstyrka.»

dels att det stycke i utskottets utlåtande på s. 8, som börjar med »I motion» och slutar med »ytterligare bidragsökning», bort utgå,

dels ock att utskottets hemställan under V. bort ha följande lydelse:

»V. att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt motionerna I: 117 och II: 144 samt II: 806 ävensom med bifall till motionerna I: 683 och II: 809 samt I: 685 och II: 810 samt med avslag å motionerna I: 670 och II: 794, I: 671 och II: 792, I: 672 och II: 793 samt I: 682 och II: 808 — motionerna I: 117 och II: 144, I: 670 och II: 794, I: 671 och II: 792, I: 682 och II: 808, I: 683 och II: 809 samt I: 685 och II: 810 såvitt nu är i fråga — till *Bidrag till folkbibliotek* för budgetåret 1965/66 på driftbudgeten under åttonde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 13 510 000 kr.»

3) av herr *Bengt Gustavsson*.